

Όταν στην Πλατεία Ελευθερίας γραφόταν μία από τις μελανότερες σελίδες της παγκόσμιας ιστορίας.

Πέρασαν 81 χρόνια από την ημέρα που τα ναζιστικά στρατεύματα συγκέντρωσαν στο κέντρο χιλιάδες Εβραίους της Θεσσαλονίκης.

Μία από τις πιο γνωστές φωτογραφίες του Ολοκαυτώματος βρίσκεται στο Holocaust Memorial, στο Βερολίνο. Είναι από την πλατεία Ελευθερίας στη Θεσσαλονίκη και το λεγόμενο «Μαύρο Σάββατο» του 1942, μία μέρα με τεράστιο συμβολικό βάρος.

Ο δημόσιος εξευτελισμός των Εβραίων της πόλης ήταν το πρώτο βήμα της αποανθρωποποίησης που ακολούθησε στα ναζιστικά στρατόπεδα εξόντωσης.

«Τας πρώτας ημέρας του Ιουλίου του 1942 εδημοσιεύθη εις τας εφημερίδας της Θεσσαλονίκης επίσημος ανακοίνωσις της Γερμανικής Στρατιωτικής Διοίκησης Θεσσαλονίκης-Αιγαίου. Δι' αυτής προσεκαλούντο άπαντες οι Ισραηλίται άρρενες, ηλικίας 18-45 ετών όπως παρουσιασθούν εις την πλατείαν Ελευθερίας την πρωίαν του Σαββάτου 12 Ιουλίου, ώρα 3ην πρωινήν, επί απειλή αυστηρών ποινών. Οι γερμανοί χωροφύλακες της Στρατονομίας (FG) χύνουν τα μπουλντ'κ εναντίον ορισμένων Ισραηλιτών... Άλλους Ισραηλίτας οι οποίοι, κουρασθέντες από πολλών ωρών αναμονήν, εκάθησαν κατά γής, οι άνθρωποι της Γκεστάπο δέρνουν μέχρις αιματώσεως. Εις άλλους Ισραηλίτας επιβάλλεται η υποχρέωσις συνεχούς και επί ώρας ακαταπαύστως εκτελέσεως γυμναστικών ασκήσεων κοπιωδών επ' απειλή ξυλοδαρμού».

Το απόσπασμα από τα απομνημονεύματα του Γιομτ'β Γιακοέλ, νομικού της ΙΚΘ, περιγράφει με συνταρακτικό τρόπο όσα οι σύγχρονοι δε θα μπορέσουν ποτέ για εκείνη τη μέρα, την 11η Ιουλίου του 1942, όταν στην Πλατεία Ελευθερίας -την κεντρική πλατεία της πόλης που η τωρινή διοίκηση του δήμου Θεσσαλονίκης έβλεπε μελλοντικά ως πάρκινγκ αυτοκινήτων, συγκεντρώνοντας τα βέλη όχι μονάχα της εβραϊκής κοινότητας αλλά όποιου ανθρώπου διάβασε ποτέ τι έγινε εκείνο το πρωινό- γράφηκε μία από τις μελανότερες σελίδες της ιστορίας. Όχι μόνο της Θεσσαλονίκης, αλλά συνολικά του κόσμου μας.

«Τέλος άλλαι ομάδες Γερμανών υποχρεώνουν Ισραηλίτας εις εκτέλεσις εξευτελιστικών κινήσεων (τούμπες) υπό όμματα των χριστιανών περιέργων και θεατών. Προς συμπλήρωση δε του θεάματος λαμβάνονται και φωτογραφίαι της συγκεντρώσεως

εκ μέρους Γερμανών και φωτορεπόρτερ αι οποίαι αμέσως την επομένη παρετίθεντο εις τον ελληνικόν τύπον με χαρακτηριστικάς, εις βάρος των Ισραηλίων, περιγραφές», συνεχίζει ο Γιομτώβ Γιακοέλ.

Όμως, η πιο θλιβερή του ανάμνηση-παρατήρηση που δείχνει με παραστατικό τρόπο, πώς όλα το Ολοκαύτωμα, αλλά και όλα τα εγκλήματα ευρείας κλίμακας κατά ανθρώπων, γίνονται επειδή το επιτρέπουν οι «απλοί», οι «κανονικοί» άνθρωποι, αυτοί της διπλανής πόρτας έρχεται λίγο μετά.. «Είναι άξιο παρατηρήσεως το γεγονός ότι εις την περιπέτειαν αυτήν της ομαδικής καταγραφής και εξαναγκαστικής συγκεντρώσεως προς εργασία 8000 - 9000 Ισραηλιτών Ελλήνων πολιτών, ουδεμία εξεδηλώθη αντίδρασης ούτε της χριστιανικής κοινωνίας, ούτε των κρατικών και τοπικών αρχών», έγραψε ο Γιακοέλ.

Πηγή: [ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, 11.7.2023](#)